

Dosarul nr. 2r-534/22
2-21099365-01-2r-09112022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) N. Mămăligă
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

D E C I Z I E

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de avocatul Isiumbeli Valeriu în numele și interesele lui Straistă Ion,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Straista Ion și Țaulean Artur cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 30 iunie 2021, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Straista Ion și Țaulean Artur cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 5 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral acțiunea. S-a încasat, în mod solidar, de la Straista Ion și Țaulean Artur, în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA, suma de 241 797,37 lei cu titlu de datorie conform contractului de credit nr.S20004/441 din 3 ianuarie 2020, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 7 253,92 lei suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii, 155 lei pentru citarea pârâtului și 6 052,40 lei cheltuielile de executare, iar în total 255 258,69 lei.

La 23 iunie 2022, avocatul Isiumbeli Valeriu, în interesele apelantului Straista Ion, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii, solicitând repunerea în termenul de procedură a apelului, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei hotărâri noi de respingere a cererii de chemare în judecată în partea încasării penalității exagerate, a dobânzii majorate și cheltuielilor.

Prin încheierea din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal, apelul declarat de avocatul Isiumbeli Valeriu în interesele apelantului Straista Ion, împotriva hotărârii din 5 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 28 octombrie 2022, avocatul Isiumbeli Valeriu, în numele și interesele lui Straista Ion, prin intermediul poștei electronice (f.d.209) a declarat recurs împotriva încheierii din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii, soluționând prin decizie problema respectivă.

În motivarea recursului, recurentul a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Astfel, recurentul a susținut că accesul liber la justiție nu poate fi limitat de instanța de judecată în temeiul art.20 din Constituție și art. 6 par.1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Dat fiind faptul că, cauza a fost examinată în lipsa recurentului unicul mijloc de apărare a intereselor patrimoniale este accesul la CA Chișinău, de care au fost lipsiți nemotivat.

Avocatul recurentului a menționat că la 5 aprilie 2022 a solicitat amânarea ședinței de judecată, ulterior prin rețeaua de socializare a solicitat dispozitivul hotărârii.

În context, consideră că deoarece cererea nu a fost repusă în termen, le-a fost încălcat dreptul la o judecată echitabilă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, Colegiul constată că recursul împotriva încheierii din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat în termen, la 28 octombrie 2022.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copie certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

La caz, din actele dosarului se constată că la 30 iunie 2021, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Straista Ion și Țaulean Artur cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 13 iulie 2021 s Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cauza civilă s-a acceptat spre examinarea în procedura contencioasă.

Citația împreună cu copia cererii de chemare în judecată și copia încheierii menționate a fost expediată pârâtului Straista Ion pentru cunoștință, cu propunerea de a depune referință, la adresa de domiciliu din xxxxx.

Pârâtul Straista Ion nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal. (f.d.42)

La 3 septembrie 2021, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune. (f.d.44)

Prin demersul înaintat, judecătorul Mămăligă Natalia a solicitat informația actualizată referitoare la domiciliul pârâtului Straista Ion. (f.d.53)

Potrivit extrasului din Registrul de Stat al Populației prezentat instanței, adresa de domiciliu a pârâtului este în xxxxx. (f.d. 56-57)

Astfel, referitor la acest aspect, Colegiul reține că prima instanță a întreprins măsurile necesare de înștiințare a pârâtului și l-a notificat în mod adecvat, conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă.

Prin cererea din 15 decembrie 2021, reprezentantul pârâtului Straista Ion, avocatul Isiumbeli Valeriu, a solicitat amânarea a ședinței de judecată. (f.d.58-59)

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 15 decembrie 2021, la cererea reprezentantului pârâtului Straista Ion, ședința de judecată s-a amânat pentru data de 5 aprilie 2022. (f.d.60-61)

Astfel, Colegiul constată că apelantul/pârât Straista Ion, precum și reprezentantul acestuia, au cunoscut despre examinarea cauzei civile.

Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 5 aprilie 2022, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la ora 10:53-10:54, fiind expediat în adresa pârâților la aceeași dată (f.d.70-72).

Totodată, Colegiul menționează că prin cererea depusă prin intermediul poștei electronice la 5 aprilie 2022, ora 11:52, după încheierea dosarului și pronunțarea hotărârii, avocatul Isiumbeli Valeriu a solicitat amânarea examinării cauzei. (f.d.73)

Iar, la 23 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal (f.d.86), avocatul Isiumbeli Valeriu, în numele și interesele lui Straista Ion, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de procedură a apelului, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei hotărâri noi de respingere a cererii de chemare în judecată în partea încasării penalității exagerate, a dobânzii majorate și cheltuielilor. (81-85)

Prin referința depusă, reprezentantul BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat restituirea apelului ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut de lege. (f.d.-9496)

Examinând chestiunea privind acceptarea spre examinare a cererii de apel, prin încheierea din 13 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de repunere în termen și a restituit-o ca fiind depusă în afara termenului legal.

Instanța de apel și-a fundamentat soluția în baza art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, concluzionând că apelantul nu au demonstrat imposibilitatea depunerii cererii de apel în termen, în circumstanțele în care a cunoscut cu certitudine despre litigiul intentat.

În sensul dat, a reținut că apelantul a fost înștiințată și a cunoscut cu certitudine despre examinarea cauzei intentate împotriva sa încă la 15 decembrie 2021, când a fost depusă cerere de amânare a ședinței de judecată (f.d.58-59).

Astfel, Colegiul instanței de apel a conchis că apelantul nu a manifestat diligența necesară de a depune în termen cererea de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea recurată legală și întemeiată, din următoarele considerente.

Conform art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Colegiul reține că, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării hotărârii, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

Deci, în speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 6 aprilie 2022, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, și a expirat la 5 mai 2022, ultima zi pentru depunerea cererii de apel.

În corespundere cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului or momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege or stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.)

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Instanța de recurs notează că deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa pârâtului/apelantului, faptul dat nu influențează depunerea apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, prin dispozițiile articolului menționat legiuitorul nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei dispozitivului hotărârii sau a hotărârii motivate, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În context, Colegiul consideră ca fiind justificată concluzia instanței de apel precum că nu sunt temeiuri de repunere în termen pentru declararea apelului, or, motivele omiterii termenului sunt imputabile doar apelantului.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat că în astfel de circumstanțe, calea de atac a fost epuizată, iar temeiuri de repunere în termen a apelului lipsesc.

Cât privesc argumentele cererii de recurs, Colegiul le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse. Or, cele menționate mai sus confirmă faptul că recurentul a cunoscut despre intentarea acțiunii împotriva sa, astfel că acesta trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională și CtEDO, de a proteja drepturile de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel.

În această privință, instanța de apel a explicat cu suficientă putere de convingere că pe durata întregului proces, părțile sunt obligate să se intereseze despre dosarul aflat în examinare și să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că apelantul a demonstrat o neglijență a drepturilor lui procedurale și contrar prevederilor legale, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Astfel, Colegiul trage concluzia că, cererea de repunere în termen a apelului este nejustificată și corect a fost respinsă de către instanța de apel.

Luând în considerare cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de avocatul Isiumbeli Valeriu în numele și interesele lui Straistă Ion ca fiind neîntemeiat și care necesită a fi respins, cu menținerea încheierii din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Isiumbeli Valeriu în numele și interesele lui Straistă Ion.

Se menține încheierea din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Straista Ion și Țaulean Artur cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh